

بنیادگرایی از پیدایی در غرب

تا ظهور در افغانستان

فاطمه رجبی

سرشناسه : رجیبی، فاطمه، ۱۳۳۲ -
 عنوان و نام پدیدآور : بنیادگرایی از پیدایی در غرب تا ظهور در افغانستان / فاطمه رجیبی
 مشخصات نشر : تهران: نشر میزان، ۱۳۹۸
 مشخصات ظاهری : ۱۴۴ ص.
 شابک : 978-622-212-024-5
 وضعیت فهرست نویسی : فیفا
 موضوع : بنیادگرایی اسلامی — Islamic fundamentalism
 موضوع : بنیادگرایی مذهبی — Religious fundamentalism
 موضوع : بنیادگرایی یهودی — Jewish fundamentalism
 موضوع : بنیادگرایی مسیحی — fundamentalism
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۷ ب ۳/۳ ۲۳۳/۳ BP
 رده بندی دیویی : ۲۹۷/۴۸۲
 شماره ثبت کتابشناسی ملی : ۵۵۰۶۹۷۸

هرگونه تکثیر یا... از چاپ رجیبی، فایل الکترونیکی و... از این اثر بدون اخذ مجوز
 از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.
 لطفاً در صورت استفاده، مراد از شماره تلفن های ذیل اطلاع دهید.

۱۲۲۳

نشر میزان

بنیادگرایی از پیدایی در غرب تا ظهور در افغانستان

فاطمه رجیبی

چاپ اول: بهار ۱۳۹۸

قیمت: ۱۹۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۲-۰۲۴-۵

دفتر مرکزی: خ شهید بهشتی، بعد از چهارراه سهروردی، خ کاووسی فر، کوچه نکيسا، پلاک ۳۲، تلفن ۸۸۵۴۹۱۳۱
 فروشگاه مرکزی: خ انقلاب، رویروی درب اصلی دانشگاه تهران، ابتدای خ فخرآزی، پلاک ۸۳، تلفن ۶۶۴۶۷۷۷۰
 واحد بخش و فروش: خیابان سمیه، بین مفتح و فرصت، پلاک ۱۰۴، تلفن ۸۸۳۴۹۵۲۹-۳۱
 وبسایت: www.mizan-law.ir mizannasher@yahoo.com پست الکترونیکی:

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
فصل اول: بنیادگرایی از آغاز تولد در غرب، و چند دهه در جهان اسلام و خاورمیانه.....	۱۳
آغاز پیدایی بنیادگرایی.....	۱۳
تعریف واژه.....	۱۳
زمان و مکان پیدایی بنیادگرایی.....	۱۴
محتوای بنیادگرایی مسیحی.....	۱۵
جنگ آرماگدون محور اصلی بنیادگرایی مسیحی.....	۱۶
بنیادگرایی غربی در عرصه سیاست.....	۱۸
بنیادگرایی اسلامی.....	۲۱
بنیادگرایی اسلامی در سیاست و قدرت.....	۲۳
ظهور بنیادگرایان اسلامی در جهان و خاورمیانه.....	۲۶
فصل دوم: مرزبندی عقاید و رفتارهای القاعده و طالبان با اسلام حقیقی، علل و چگونگی حضور بنیادگرایان اسلامی در افغانستان.....	۳۳
افغانستان، مذهب و اقوام.....	۳۷
فهرست تحولات سیاسی و نظامی افغانستان در دو دهه اخیر.....	۳۷

۶ ■ بنیادگرایی از پیدایی در غرب تا ظهور در افغانستان

- بنیادگرایی در افغانستان ۳۹
- حزب‌های اسلامی افغانستان ۳۹
- ریشه‌های فکری و سیاسی بنیادگرایان افغانستان ۴۲
- علل و عوامل حضور بنیادگرایان در افغانستان ۴۳
- نخستین علت، منافع بیگانگان ۴۴
- علت دوم، آمریکا و منافعش در افغانستان ۴۸
- علت سوم، دولت‌های سوسیالیست ۴۹
- بنیادگرایان ابزار بیگانگان در عرصه سیاست ۵۲
- طالبان - کجاست رودند؟ ۵۴
- ملا محمد عمر ۵۵
- عوامل سارده طالبان ۵۶
- چگونگی ظهور طالبان ۵۷
- مرزبندی اسلام طالبان و اتقاع با اسلام حقیقی ۶۶
- بیگانه ستیزی ۶۸
- مواد مخدر ۶۹
- خشونت و ترور ۷۱
- طالبان و زنان ۷۳
- طالبان و اصول و ارزش‌های اسلامی ۷۶
- بنیادگرایان در مسایل کنونی جهان اسلام ۷۹
- شرایط سیاسی نظام نوین جهانی و نقش آمریکا در آن ۸۵

فصل سوم: پیامدهای تحولات شوروی و از بین رفتن

دولت‌های کمونیستی در جهان ۸۷

- دشمن ایدئولوژیک ۸۷
- اسلام دشمن ایدئولوژیک جدید ۹۱
- آمریکا، امنیت و چالش‌های هویتی ۹۳

نظم نوین یا هژمونی برتر آمریکا.....	۹۷
-------------------------------------	----

فصل چهارم: فرصت‌سازی آمریکا از عملیات یازدهم سپتامبر و

جنگ روانی پیرامون آن، برای اشغال افغانستان..... ۱۰۱

عملیات تروریستی یازدهم سپتامبر.....	۱۰۱
یازدهم سپتامبر و جنگ روانی.....	۱۰۳
جنگ روانی چیست؟.....	۱۰۳
تاریخ پیدای جنگ روانی.....	۱۰۴
جنگ روانی پیرامون بنیادگرایی.....	۱۰۵
هویت تروریست‌ها.....	۱۰۸
بنیادگرایی اسلامی و تروریسم.....	۱۱۳
تروریسم به چه معنایی است؟.....	۱۱۴
معرفی بن‌لادن و القاعده.....	۱۱۶
سخن پایانی.....	۱۲۱
فهرست منابع و مآخذ.....	۱۳۳
کتاب‌ها.....	۱۳۳
مقالات.....	۱۳۶

پیشگفتار

«بنیادگرایی» مفهومی گسترده است که بدون پرداختن به آن نمی‌توان مسایل مرتبط با این مفهوم را در نظر گرفت. مباحث پیرامون بنیادگرایی، این واژه را از حالت «تک بعدی» خارج ساخته و دایره و دامنه آن را ابعاد در ابعاد مختلف می‌گستراند. علاوه بر آنکه آن را در همه ادیان و آئین‌ها نمایان می‌کند. مطالعه بنیادگرایی، آن را از حیث پیدایی، رشد و ریشه، به لحاظ زمانی و مکانی خارج از جهان اسلام و خاورمیانه می‌شناساند، و نشان می‌دهد که این روش یا مسلک یا ... در قرن بیستم، با همه دستاوردهای علمی و تکنولوژی، و پس از عبور از مدرنیسم، توانسته جذب کننده بسیاری از مردمان همین قرن باشد. این جذب شدگان شدیداً معتقد، نه صرفاً از میان قشرهای بی‌سواد یا کم‌سواد، و نه تنها در متن توده‌های بدون جایگاه اجتماعی، بلکه بسیاری از تحصیل کردگان دانشگاه‌ها، سیاستمداران مشهور و مانند آنها هستند.

در تعریفی خلاصه می‌توان بنیادگرایی را با خاستگاهی غربی، نوعی تفسیر نظری و راهکار عملی از دین ملاحظه کرد، که تندترین ایمان‌ها و روش‌ها را برای حیات آدمی تعریف می‌کند.

بنیادگرایی با تمام ادعای معتقدان به آن، الزاماً برداشتی کاملاً منطبق با متن کتاب‌های آسمانی ادیان نیست. یا حداقل تفسیر خاص از آن، تفسیری مورد قبول عموم دین شناسان نبوده، و همه مؤمنان به آن دین را نیز در بر نمی‌گیرد. با ورود به بحث و کالبد شکافی، می‌توان از تولید تا رشد و گسترش بنیادگرایی

را در سیری گذرا اما جامع مرور کرد.

از آنجا که موضوع اصلی کتاب، بنیادگرایی اسلامی در افغانستان است، پیش از ورود به مباحث اصلی، به مسائلی باید اشاره نمود. از جمله مسائل مهم آن که در عرصه سیاست همواره موضوعات پیچیده وجود داشته، و خواهند داشت. از این روی اندیشه‌گران، صاحب‌نظران و کارشناسان سیاسی، هرگز مانند توده‌های مردم نباید و نمی‌توانند تنها بنا بر آنچه در اخبار رسانه‌ها می‌شنوند، یا با شایعاتی که در حوامع پخش می‌شود، و یا گفته‌ها و نوشته‌های افراد و گروه‌های ذی‌نفع یک مسأله خاص سیاسی را بپذیرند، و در مورد آن قضاوت کنند. این امر مهم آنجا دقیق‌تر و حساس‌تر قابل تأمل و ارزیابی می‌شود که ماهیتی فکری یا دینی داشته باشد. در مورد بنیادگرایی اسلامی علاوه بر مسایل فوق، جنبه نظامی‌گری و خشونت و سیاست و قدرت نیز عوامل مؤثر در کاویدن هرچه بیشتر و تعمق دقیق‌تر می‌شوند. نکته حائز اهمیت دیگر در مورد افغانستان مسأله ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ با پیوند تنگاتنگ و ابعاد گسترده سیاسی نظامی، و حتی اقتصادی آنها با یکدیگر است. ابعاد مسأله افغانستان با مسأله «نظم نوین جهانی» یا «نظام نوین جهانی» ارتباط دقیق دارد. فروپاشی شوروی، و پیامدهای آن که تقریباً تک قطبی شدن جهان را نوید می‌داد، و قدرت‌های نیرومند جهان را به «هژمونی برتر» تشویق و تحریک می‌کرد، یکی از ابعاد آن به شمار می‌رود. از بین بختن حاکمیت کمونیستی در جهان معاصر، «خلأ ایدئولوژیک» را برای سیاستمداران و -بنا بر- غرب پیش آورد، اما راهی نیز برای برتری و فزونی قدرت جهانی آنان نیز گشود. از این روی نکات زیر قابل تأمل می‌شود:

- ۱- برای غرب که همواره هژمونی برتر را دنبال می‌کند، دشمن ایدئولوژیک جدید باید جایگزین کمونیسم بین‌المللی شود.
- ۲- حاکمیت سیاست، تفکر و تمدن غرب، بدون مانع در جهان دیگر عملی گردد.
- ۳- ملت‌های غیرغربی با فرهنگ و تمدن‌های خود در برابر تسلط تمدن غربی، داشته‌های خود را باور نموده و احیا کنند، در عین آنکه از نقاط قوت و کارآمد آن به

عنوان «اهرم نیرومند» بهره‌برداری نمایند.

جهان اسلام با خیزش هویتی پیش از فروپاشی شوروی با مشاهده تلاش سلطه‌گرانه تمدنی غرب که پس از فروپاشی شوروی شدت گرفت، خود را برای حفظ استقلال تمدنی و تفکری نیازمند دید. در این میان ملت افغانستان که تا حیات شوروی، سال‌های زیادی تحت اشغال آن به سر می‌برد، و پس از عقب‌نشینی نظامی شوروی، درگیر جنگ‌های قدرت طلبانه داخلی و مداخلات بیگانگان گردیده بود، انگیزه بسیار قوی برای دست آویختن به «اهرم نیرومند و کارآمد» داشت تا به ساماندهی امور خود بپردازد. از این حیث بنیادگرایی اسلامی که خمیرمایه تفکر و اعتقادات قلی و اصلی ملت افغان است، اهرم کارآمدی به نظر آمد، که در مسیر مبارزه ایدئولوژیک و استقلال طلبانه به کار رود.

عملیات ۱۱ سپتامبر در دو سوی مهم و مؤثر در مسأله افغانستان بود که یکی از رخدادهای شگفت‌آور قرن بیستم را یک گردید. رخدادی که پیامدهای سخت سیاسی، اقتصادی و نظامی داشت. رخدادی که جهان غرب و اسلام را به تقابل واداشت، و اشغال افغانستان و عراق نتیجه ارزش و مشهود آن بود. حادثه ۱۱ سپتامبر به صورت ویژه و گسترده جهان اسلام را هدف قرار داد، و نخستین تیرهایش به سوی افغانستان شلیک شد.

رخداد ۱۱ سپتامبر بسیاری از متفکرین و سیاست‌مداران را بر آن داشت تا به موضوع از زوایای مختلف بیندیشند. در این راه چند معیار را قیاس‌گیری بود:

اول: چگونگی انجام عملیات ۱۱ سپتامبر، با توجه به قدرت علمی و تکنولوژیکی آمریکا، قدرت پنتاگون و CIA و امکانات پیشرفته کشور آمریکا.

دوم: بررسی هویت عاملان عملیات ۱۱ سپتامبر از حیث ملیت، اقلیت، فرهنگ، اعتقاد و انگیزه‌ها و اهداف.

سوم: وضعیت دولت آمریکا در ماجرای ۱۱ سپتامبر از لحاظ زیان یا سود ناشی از عملیات در محدوده جغرافیای کشوری، و خارج از آن در سطح جهانی، هم‌چنین برآورده شدن آرزوها و آمال سیاسی و فرهنگی، عمل به استراتژی و دکترین سرنوشت‌ساز تئوریسین‌های برجسته که سالیان دور برای اهداف بلند مدت آمریکا

طراحی شده بود.

چهارم: وضعیت کشورهای غربی هم پیمان با آمریکا، در اهدافی مانند هژمونی برتر غربی در حاکمیت تمدن و فرهنگ غرب بر جهان دیگر. که تلاش در «جهانی سازی» تحمیلی است.

www.ketab.ir